

Zadanie 2.5. Badanie pozostałości środków ochrony roślin w ramach urzędowej kontroli ich stosowania

Cel badań:

Celem zadania była kontrola prawidłowości stosowania środków ochrony roślin, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapobieganie wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka [ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz.U. poz. 455 z późn. zm.) i ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2010 nr 136 poz. 914 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 oraz Rozporządzeniem (WE) nr 396/2005].

Opis zrealizowanych prac:

Obiektami badań było 36 rodzajów upraw lub ich grup – 7 sadowniczych, 17 warzywnych oraz 12 rolniczych. Próbkami do badań, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem, pobierali pracownicy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a następnie dostarczali je do laboratorium.

Ogółem dostarczono do badań monitoringowych 898 próbek produktów rolnych, w tym: 234 próbki owoców, 310 próbek warzyw oraz 354 próbki z upraw rolniczych.

Ocena pozostałości środków ochrony roślin polega na analizie uzyskanych danych i stwierdzeniu:

- czy dana substancja wykryta w dostarczonej przez PIORiN próbce materiału roślinnego jest dopuszczona do stosowania w uprawie zgodnie z etykietami środków,
- czy wykryty związek znajduje się w wykazie substancji aktywnych, których stosowanie w ochronie roślin jest zabronione,
- czy nie nastąpiło przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu danej substancji w uprawie, zgodnie z ww. zapisami prawnymi.

Ogółem w 898 próbach stwierdzono: w 323 próbach, czyli w 36,0% ogółu analizowanych nie wykryto obecności pozostałości środków ochrony roślin; w 550 próbach, czyli w 61,2% wykryto pozostałości pozostające poniżej najwyższych dopuszczalnych pozostałości (NDP), wśród nich – 154 próbek zawierało nieprawidłowe środki (17,1%) ze względu na aktualnie zarejestrowane przez MRiRW dla danych upraw, a w 2,9% ogólnej liczby próbek, czyli w 26 próbach, stwierdzono przekroczenia NDP ustalone zgodnie z Regulacją Komisji Europejskiej i Rady nr 396/2005. Stwierdzono, że w 20 spośród tych prób zawierało nieprawidłowe środki.

Wszystkie przypadki przekroczeń zostały zgłoszone zgodnie z procedurą systemu RASFF do Głównego Inspektoratu i odpowiednich wojewódzkich i terenowych oddziałów PIORiN.

Badano również pozostałości środków ochrony roślin w uprawach ekologicznych w celu wspomagania Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w procesie nadzoru i kontroli systemu certyfikowania gospodarstw ekologicznych poprzez badania pozostałości środków ochrony roślin w produktach roślinnych i glebie. Odpowiednie próby z gospodarstw ekologicznych zostały pobrane i dostarczone przez pracowników Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Ogółem spośród 93 przebadanych prób pobranych z 88 wcześniej wytypowanych gospodarstw: w 24 z nich (26%) stwierdzono obecność 7 różnych środków ochrony roślin: DDT, difenokonazol, ditiokarbaminiany, pendimetalina, pirymifos metylu, pirymikarb i prosulfokarb.

Uprawami/próbami, w których wykrywano pozostałości środków ochrony były: pszenica, jarmuż, porzeczka czarna, kapusta biała, brukiew, trawa i gleba.

O wszystkich powyższych przypadkach wykryć zostały poinformowane odpowiednie jednostki wojewódzkie i terenowe PIORiN oraz Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. W przypadku wykrytego przekroczenia NPD (wg rozporządzenia (we) nr 396/2005) ditiokarbaminianów w brukwi, zgodnie z obowiązującą procedurą, wysłano zgłoszenie systemu RASFF.